

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Umělé prodlužování vazby

Vazba je jedním ze zajišťovacích institutů pro účely trestního řízení dle z. č. [141/1961](#) Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“). Důvodem vazebního trestního stíhání obviněného může být fakt, že trestní řízení proběhne rychleji, bez ovlivňování svědků, či dalších třetích osob nebo bez pokračování v páchání trestné činnosti obviněného, avšak usnesení o vzetí do vazby nemá ani nemůže mít žádný vliv na vyslovení viny, či nevinu obviněného, výše a druhu trestu.

Podívejme se však na případ, kdy obviněný je vazebně stíhán pro podezření ze spáchání dvou přečinů, avšak v mezidobí je toto trestní stíhání spojeno s druhým trestním stíháním, kde je obviněný trestně stíhán pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu a přečinu, před spojením těchto dvou trestních stíháních však obviněný pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu a přečinu do vazby vzat nebyl. Jak je to tedy s maximální možnou délkou trvání vazby u tohoto obviněného?

Vazba pro obviněného představuje citelný zásah do jeho osobní svobody, proto pro ni musí být splněny podmínky, na základě kterých lze přistoupit k vazbě. Vazební stíhání obviněného může být pouze na základě zákonných důvodů a na dobu stanovenou zákonem. Zákonnými důvody vzetí obviněného do vazby jsou dle ustanovení § 67 trestního řádu, důvodné obavy, že obviněný:

- *uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest,*
- *bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo*
- *bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil,*

a dosud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, byl spáchán, má všechny znaky trestného činu, jsou zřejmé důvody k podezření, že tento trestný čin spáchal obviněný, a s ohledem na osobu obviněného, povahu a závažnost trestného činu, pro který je stíhán, nelze v době rozhodování účelu vazby dosáhnout jiným opatřením, zejména uložením některého z předběžných opatření.

Obviněný byl vzat do vazby na základě výše uvedeného důvodu podle ustanovení § 67 písm. c) trestního řádu (dále také „vazba předstižná“) v trestním řízení vedeném pro podezření ze spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování podle ustanovení § 353 odst. 1 z. č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) a přečinu nebezpečného pronásledování podle ustanovení § 354 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku. Vazba předstižná má obviněnému zabránit v opakování trestné činnosti pro přečiny, pro něž je stíhán. Vazba předstižná má de facto

chránit společnost před pachatelem trestných činů a zabráněním páchání další trestné činnosti. Avšak i přes všechno uvedené i vazba předstížná nemůže nahrazovat trest odnětí svobody, toto není ani smyslem vazebního stíhání.

Trestní řád také upravuje maximální možnou dobu trvání vazby, a to v ustanovení § 72a odst. 1 trestního řádu, *když vazba může trvat v přípravném řízení a v řízení před soudem jen nezbytně nutnou dobu. Celková doba trvání vazby v trestním řízení nesmí přesáhnout*

- *jeden rok, je-li vedeno trestní stíhání pro přečin,*
- *dva roky, je-li vedeno trestní stíhání pro zločin,*
- *tři roky, je-li vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin,*
- *čtyři roky, je-li vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin, za který lze podle trestního zákona uložit výjimečný trest.*

V ustanovení § 72a odst. 2 trestního řádu je upravena doba, po kterou je možné obviněného stíhat vazebně v době přípravného řízení a v době řízení před soudem.

Z doby uvedené v odstavci 1 připadá jedna třetina na přípravné řízení a dvě třetiny na řízení před soudem. Není-li přípravné řízení nebo řízení před soudem před uplynutím této doby skončeno, musí být nejpozději v poslední den této lhůty obviněný propuštěn z vazby. Je-li obviněný stíhán pro dva nebo více trestných činů, je pro určení této doby rozhodující čin nejprísněji trestný. Je-li skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, jiným trestným činem, a délka vykonané vazby již přesáhla dobu stanovenou pro přípravné řízení nebo řízení před soudem, obviněný musí být neprodleně propuštěn z vazby.

S ohledem na uvedenou situaci jasně vyplývá, že obviněný může být stíhán vazebně v přípravném řízení pro výše uvedené přečiny pouze čtyři měsíce.

Avšak v mezidobí orgány činné v trestním řízení spojili ke společnému řízení trestní řízení pro uvedené přečiny s trestním řízením pro podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu znásilnění podle ustanovení § 185 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku a přečinu porušování domovní svobody podle ustanovení § 178 odst. 1, 2 trestního zákoníku. S ohledem na uvedený zvlášť závažný zločin by obviněný mohl být vazebně stíhán v přípravném řízení maximálně jeden rok. V tomto směru je nutné podotknout, že před spojením obou trestních věcí byl obviněný ze zadržení z uvedeného zvlášť závažného zločinu a přečinu propuštěn na svobodu soudem, tudíž soud dospěl k závěru, že nebyly naplněny důvody vazby a obviněný nebyl vzat do vazby.

Všeobecně se dá říci, že v případě spojení více trestných věcí, kdy je obviněný stíhán z více trestných činů, je pro posouzení nejvyšší přípustné doby vazby čin nejprísněji trestný.

Po uběhnutí lhůty čtyř měsíců však policejní orgán neměl uzavřené své vyšetřování a nadále probíhaly úkony přípravného řízení. Obviněný však stále zůstával ve vazbě s odůvodněním policejního orgánu, že trestní řízení spojili, a proto nyní nejdelší lhůta pro trvání vazby z výše uvedeného důvodu není čtyř měsíční, ale roční. Uvedené vedlo k neoprávněnému držení obviněného ve vazbě, jelikož obviněný v případě podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu nebyl vzat do vazby.

I přesto, že jsou orgány činné v trestním řízení (v přípravném řízení policejní orgán a státní zástupce) povinny průběžně zkoumat, zda důvody vazby trvají, či se změnily, když tato kontrola je orgánům činným v trestním řízení uložena z úřední povinnosti, tak obviněný se svého práva musel domoci až u soudu, jelikož ani státní zástupce usnesením nerozhodl, že se obviněný propouští z

vazby na svobodu. Až usnesením soudu byl obviněný propuštěn z vazby na svobodu.

Důvodem propuštění obviněného z vazby na svobodu je, že v posuzované věci došlo k překročení maximální lhůty pro trvání vazby v přípravném řízení, konkrétně lhůty čtyř měsíců. Soud zastává takový názor, že pokud bylo v přípravném řízení rozhodnuto o spojení dvou trestních věcí ke společnému řízení, je třeba obě řízení považovat z hlediska trvání vazby za řízení jediné, pokud v každé z těchto spojených věcí byl obviněný ve vazbě. Taková podmínka však v předmětné věci splněna nebyla, proto je nezbytné uplatnit zásadu a contrario ve vztahu k usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2.2.1993, sp. zn 1 Tvn 20/93, ve kterém je uvedeno, že „...V daném případě byly obě věci spojeny k jedinému řízení, proto i z hlediska trvání vazby jde o řízení jediné a je nutno aplikovat ustanovení § 71 odst. 3 tr. ř., podle něhož v řízení před soudem může trvat vazba nejvýše jeden rok. Městský soud takto neuvažoval, nevzal v úvahu, že obviněný se nacházel ve vazbě již v prvním řízení, a že tato vazba trvala 11 měsíců a 17 dnů. Po podání obžaloby v další věci bylo při správném spojení obou věcí povinností soudu ihned, před uplynutím jednorocní vazební lhůty, podat návrh na prodloužení vazby.

Vzhledem k tomu, že se tak nestalo, nelze nyní podle § 71 odst. 4 tr. ř. o prodloužení rozhodnout. Proto byl návrh předsedkyně senátu Městského soudu v Brně zamítnut.“

Spojení výše uvedených trestních věcí policejním orgánem se zdá být v této věci pouze účelové, když policejní orgán ví, že nestihne uzavřít jednu trestní věc, tak ji spojí s druhou trestní věcí, kde se nejedná již o přečin, ale o zvláště závažný zločin, aby uměle navýšil maximální možnou délku vazby obviněného ze čtyř měsíců na jeden rok.

Chování policejního orgánu je naprosto neprofesionální, když ani informování příslušného policejního orgánu o tom, že obviněný byl vzat do vazby pouze pro podezření ze spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování podle ustanovení § 353 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu nebezpečného pronásledování podle ustanovení § 354 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, nevedlo k tomu, aby tento policejní orgán podal návrh státnímu zástupci na propuštění z vazby. Policejní orgán však rozšířil v neprospěch obviněného svůj výklad usnesení o vzetí obviněného do vazby. Vazba však je fakultativní, dočasný a výjimečný procesní úkon, ke kterému by orgány činné v trestním řízení měly přistupovat pouze za předpokladu, že účelu vazby nelze dosáhnout jinak.

Tímto umělým prodloužením vazby bylo obviněnému neoprávněně zasáhnuto do jeho občanských práv a svobod, která jsou zakotvena v Ústavě a v Listině základních práv a svobod. Čl. 8 Listiny základních práv a svobod zakotvuje, že osobní svoboda je zaručena, tento článek také stanoví, za jakých okolností je možné provést zadržení a zatčení a za jakých podmínek lze osobu vazebně stíhat. Došlo také k porušení zásady subsidiarity trestní represe, kdy trestní právo je prostředkem určeným k ochraně zákonem stanovených zájmů, který musí být užíván pouze tehdy, pokud použití jiných právních prostředků ke sjednání nápravy nepřichází v úvahu, protože již byly vyčerpány nebo jsou zjevně neúčinné či nevhodné.

Mgr. Nikola Senetová

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)